

Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології  
Історичний факультет

# **СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*Тези доповідей  
I Міжнародної науково-методичної конференції  
20 березня 2020 р.*

**Харків – 2020**

УДК 81'243  
ББК 81.2  
С91

**Укладачі:** Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

**Організаційний комітет конференції:**

**І.Ф. Прокопенко** – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

**Ю.Д. Бойчук** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

**Хошіно Юічі** – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей І Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди  
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені  
Г. С. Сковороди  
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

століть.....	168
<b>Чжан Чже.</b> Натюрморт у сучасному китайському мистецтві: основні тенденції розвитку.....	170
<b>Чупир Ю.В.</b> Історія китайського цирку та його місце у сучасній світовій культурі.....	172

### ІСТОРІЯ СХОДУ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

<b>Гишко Г.Б.</b> Аналіз поєднання нових форм агресії у локальних конфліктах на Близькому Сході початку ХХІ століття.....	173
<b>Гоков О.О.</b> «Военно-статистическое исследование» и «военная разведка» Российской империи относительно Ирана во второй половине XIX в.: понятия и их наполнение.....	175
<b>Кошовий С.А.</b> Нові горизонти глобальної дипломатії на прикладі Китайської Народної Республіки.....	179
<b>Мачарадзе В.В.</b> «Революція троянд» у Грузії та її наслідки.....	181
<b>Пилипчук Я.В.</b> Кавказская Албания между хазарами и арабами.....	184
<b>Пількевич В.О.</b> Великий Китайський мур у списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.....	186
<b>Потульницький Г.В.</b> Причинки до історії мазепинської еміграції в контексті протистояння інтересів Франції та Росії в Криму у 1750-х рр.....	187
<b>Сухобокова О.О.</b> Початки формування української громади Зеленого Клину (1880-ті рр. – 1914 р.).....	189
<b>Фалько С.А.</b> Военна модернізація на Сході: поставки зброї з Європи і США в Азію у другій половині XIX – на початку XX ст.....	191
<b>Ціватий В.Г.</b> Концепт «Восток» и особенности внешней политики республики Индия (2018-2020 гг.): институциональный и историко-традиционный дискурсы.....	195
<b>Ямпольська Л.М., Абдулкадер Ардалан Латіф Абдулкадер.</b> Концепція джихаду в ісламській цивілізаційно-культурній традиції (теоретичний аналіз)..	197
<b>Блажко Ю.Г.</b> Шовковий шлях.....	200
<b>Воронін Є.І.</b> Особливості диктатури Ж.-Б. Бокасси в центральноафриканській Республіці (1966–1979 рр.).....	201
<b>Ляшевська Г.І.</b> Причини політики «сакоку» в Японії.....	203
<b>Марченко В.С.</b> Міжкорейське культурне співробітництво у врегулюванні корейської проблеми.....	205
<b>Мельникова А.С.</b> Радіо «Télévision Libre des Mille Collines» як інструмент міжнаціональної ворожнечі у Руанді 1994 року.....	207
<b>Прочкарук Д.О.</b> Діяльність ФАТХ під керівництвом Ясіра Арафата (1969-2004 рр.).....	209
<b>Савченко Т.О.</b> Восточное влияние на греческую архитектуру в период эллинизма.....	211
<b>Сумцов Р.С.</b> Кохінська битва 1944 р.....	212
<b>Тарасенко О.В.</b> Лев Ілліч Мечников – співзасновник Токійського університету.....	214
<b>Хижняк І.А.</b> Система военного управления Персидской империей в период правления Дария I.....	216
<b>Цибульник В.В.</b> Країни Магрибу в XV–XVI ст.....	217
<b>Якібчук О.Ю.</b> Перехід від османізму до тюркізму: ідеологічний аспект.....	219

### ЕКОНОМІКА, ПОЛІТИКА, СОЦІУМ КРАЇН СХОДУ

<b>Беззубенко А.В.</b> Індія і США: шлях до стратегічного партнерства.....	220
<b>Олійник О.М.</b> Історичний розвиток права в Індії.....	222

особисто. Слід зазначити, що режим користувався підтримкою французького уряду на чолі з Валері Жискар д'Естеном, якому Бокасса надавав вигідні умови розробки родовищ корисних копалин, зокрема, урану, необхідного для французької програми атомної зброї.

Однак довго терпіти «витівки імператора» французи не могли. Останньою краплею терпіння стала історія з «реформою освіти», яку імператор наказав провести в країні. Вона зводилася до введення безглуздої і дорогої форми для школярів, на якій був зображений портрет імператора. Більшість батьків були не в змозі купити її, і діти продовжували ходити в школу в звичайному одязі. Тоді 200 дитлахів були заарештовані і поміщені до в'язниці. Через тиждень їх почали забирати на «примірку нової форми», а насправді забивали палицями. 20 вересня 1979 року, коли Бокасса відбув з візитом до Лівії, французькі десантники блискуче здійснили операцію «Барракуда». Їм вдалося несподівано для оточення імператора захопити урядові будівлі, архів і листування. Разом із ними повернувся і повалений колись Давид Дако, який одразу очолив державу.

Бокасса з Лівії перебрався в Республіку Кот-Д'Івуар, а звідти – у Францію. Деякий час він прожив у маєтку Адрикур неподалік від Парижа. У 1986 році він здійснив спробу повернутися на батьківщину, проте був заарештований ще в аеропорту і відправлений до в'язниці. Після цього колишній імператор постав перед судом, де звинувачувався в державній зраді, вбивствах, канібалізмі і розтраті державного майна. Бокасса активно захищався на суді і зумів переконати суддів у тому, що частини тіл жертв він зберігав в холодильнику не з метою вживання їх в їжу, а в обрядових цілях. Хоча він був визнаний невинним в канібалізмі, інших звинувачень вистачило, щоб знову засудити його 12 червня 1987 року до смертної кари. У наступному році він був помилуваний, і вирок замінили на довічне ув'язнення, а потім і на двадцятирічне. Після відновлення демократичного ладу у 1993 році в державі була оголошена загальна амністія, і Бокасса вийшов на свободу [1, с. 223]. Помер колишній диктатор від інфаркту 3 листопада 1996 року.

1 грудня 2010 року президент ЦАР Франсуа Бозізе підписав указ про повну реабілітацію Ж.-Б. Бокасси, відповідно до якого повалений імператор був «відновлений в усіх правах». Бозізе назвав Бокассу «великим гуманістом» і «сином нації» [3; 4].

Таким чином, аналіз внутрішньої і зовнішньої політики Ж.-Б. Бокасси дає підстави зробити наступні висновки про те, що президент і самопроголошений імператор був не тільки жорстоким диктатором, але й успішним політиком і дипломатом. Заради своїх амбіцій і самозбагачення підтримував добрі стосунки з урядом Франції, СРСР і Лівії. Число жертв його політичних репресій було незначним, однак навіть ці злочини здійснювалися видовишно і з розмахом, незважаючи на корупцію і казнокрадство. Будь-якій країні потрібні свої герої, і коли на цю роль не підходить взагалі ніхто, із запорошених скринь історії витрушують навіть огидні скелети диктаторів.

## **ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ**

1. Мусский И.А. 100 великих диктаторов. М.: Вече, 2002. 569 с.
2. Сычева В. На смерть Бокасси. «Коммерсантъ». URL: <https://www.kommersant.ru/doc/242716> (дата обращения: 10.02.2020).
3. Президент ЦАР полностью реабилитировал Бокассу. ВЗГЛЯД.РУ. URL: <https://vz.ru/news/2010/12/1/451677.html> (дата обращения: 10.02.2020).
4. Старинный замок императора-людоеда Бокасси продан на аукционе за 915 тыс. евро. РИА Новости. URL: <https://fakty.ua/126165-starinnyj-zamok-imperatora-lyudoeda-bokassy-prodan-na-aukcione-za-915-tys-evro> (дата обращения: 12.02.2020).

## **ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ПОЛІТИКИ «САКОКУ» В ЯПОНІЇ**

*Ляшевська Ганна Ігорівна, студентка 4 курсу*

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

**Науковий керівник:** к.і.н., доц. Л.М. Ямпольська

В Японії політика самоізоляції проводилася в різний час на певних етапах формування держави, її соціальної структури і культурно-етичних цінностей. Головною метою введення такої політики була консервація вже існуючих порядків, обмеження втручання інших держав як у внутрішній, так і зовнішній політиці. Найбільш ефективним способом захистити країну від впливу європейських держав була заборона на морську торгівлю.

Завдання нашої доповіді: з'ясувати основні причини введення політики «сакоку», визначити хронологію подій і проаналізувати наслідки самоізоляції Японії.

Географічна ізоляція країни в поєднанні з іншими факторами мала неоднозначні наслідки в різних сферах і на різних етапах історії японського суспільства: вона могла бути сприятливою і несприятливою, добровільною або вимушеною, тривалою і короткочасною, частковою або повною. Фактор географічної ізоляції міг враховуватися і використовуватися в тій чи іншій мірі різними силами як в самій Японії, так і поза нею для досягнення певних завдань [1].

До берегів Японії перші європейці дісталися в середині XVI століття. Це були торговці і місіонери з Португалії та Іспанії, оскільки в ту епоху вони активніше за інші народи освоювали планету. Найбільше у зв'язках з іноземцями були зацікавлені приморські феодалы, які одержували від заморських гостей вогнепальну зброю, і заможні городяни з портових міст, які швидко зробили собі на міжнародній торгівлі капітали, що дозволяло їм збільшити свою роль у суспільстві.

На початку XVII століття активна торгівля Японії з іншими країнами різко скоротилася. Не останню роль у цьому відіграла поява всюдисущих місіонерів-єзуїтів. Так само, як і в Китаї, в Японії християнські священики стали не тільки проповідувати вчення римо-католицької церкви, а й втручатися у внутрішні справи країни. У 1600 році місіонери заявляли, що на їхньому рахунку не менше 30 000 новонавернених японців. Також потрібно враховувати й той факт, що європейці принесли чимало користі Японії. Знання астрономії, географії, військової справи – все це привезли європейці і старанно вивчали японці.

Окремі місцеві можновладці стали використовувати католицьку проповідь з метою відірвати своїх підданих у духовному плані від решти країни і підняти серед них власний авторитет. Дуже швидко європейські купці стали робити спроби заснування в Японії власних факторій. Всі ці дії дратували представників сил, які стояли за об'єднання Японії, зокрема уряду сьогунату Токугава, що утворився на початку XVII століття.

Крім того, японські правителі швидко усвідомили, що європейці в Азії не обмежаться лише однією торгівлею і незабаром перейдуть до фактичного захоплення східних країн. З огляду на це, на території Японії була заборонена місіонерська католицька діяльність, ввезення іноземних книг, а також несанкціонований виїзд японців за кордон.

Останньою крапкою було повстання селян католицького віросповідання на півострові Симабара в 1637-1638 роках, яке було жорстоко придушене владою з великими труднощами і втратами. Практично всі контакти з іноземними державами після цієї події були перервані.

У 1633, 1636 і 1639 роках було видано три укази про «закриття країни», які ініціювали так звану політику «сакоку». Під страхом смерті було заборонено в'їзд іноземців, виїзд японців і будівництво великих суден. З 1641 року відбувалась обмежена торгівля з Китаєм і Голландією, яка була дозволена лише в Нагасакі. Ці укази стали початком суворої ізоляції Японії від європейських країн.

Економічно і духовно Японія перетворилася в ізольований острів перед обличчям світу, що розвивався. Протягом наступних ста років, коли єзуїти успішно увійшли в довіру до маньчжурів, а король Франції Людовик XIV міг обмінюватися дружніми посланнями з великим Кансі, в той час як англійці освоювали Північноамериканський

континент, а наука стрімко наближалася до епохи Просвітництва, Японія стояла, подібно до непохитної фортеці минулого, ігноруючи цивілізацію, кидаючи виклик людському братерству, відстоюючи штучні ідеї і форми старого порядку [2, т. 2, р. 114].

В'янення класичної культури та відсутність до неї інтересу з боку широких народних мас пояснюється не тільки припиненням контактів із Китаєм, але частково й ізоляціоністською політикою токугавського уряду. Процвітаючи під егідою сьогунату і серед імператорського оточення, мистецтво знаті втратило життєздатність через відсутність припливу нових ідей з-за кордону [3, с. 112].

Хоча політика ізоляції Японії розглядалася як своєрідний засіб захисту країни від колоніального поневолення, вона відіграла негативну роль, оскільки сприяла стабілізації найбільш застійних форм феодальних відносин, чинила гальмівний вплив на економічний розвиток країни. Японія штучно відгородилася від світового ринку, її народ виявився майже повністю відірваним від культурної спадщини передових країн Європи та США, від основних досягнень у галузях науки і техніки. Таким чином, із 1641 по 1853 рр. Токугавський сьогунат переживав значну економічну, технічну і культурну відсталість у порівнянні з європейськими державами.

## **ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ**

1. Говоров Ю.Л. История стран Азии и Африки в средние века. URL: [http://www.history.kemsu.ru/oldversion/PUBLIC/govorov1/gov\\_0-0.htm](http://www.history.kemsu.ru/oldversion/PUBLIC/govorov1/gov_0-0.htm) (дата обращения: 15.02.2020).
2. Fenollosa E. Epochs of Chinese and Japanese Art. Vol. 1-2. L., 1912.
3. Кирквуд К.П. Ренессанс в Японии. Культурный обзор семнадцатого столетия. М.: Наука, 1988. 303 с.

## **МІЖКОРЕЙСЬКЕ КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У ВРЕГУЛЮВАННІ КОРЕЙСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ**

*Марченко Вероніка Сергіївна, студентка 1 курсу магістратури*

*Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна*

**Науковий керівник:** к.іст.н., доц. О. І. Тумаков

Корейський півострів займає стратегічно і геополітично важливу позицію в регіоні, тому тривала напруженість між Корейською Народно-Демократичною Республікою і Республікою Корея значно зменшує політичну вагу Північно-Східної Азії в світі і заважає реалізації багатьох можливостей. Однією із сфер сприятливої взаємодії між Північною та Південною Кореєю є культурне співробітництво – це єдиний вид міжкорейських відносин, де відбиток ворожості не такий глибокий. Розвиток міжкорейських відносин за допомогою культурних зв'язків міг би зіграти позитивну роль у врегулюванні корейського конфлікту.

У дослідженні питання міжкорейського культурного співробітництва проаналізовані результати, отримані в роботах К. В. Єрмакова, Кім Хакчжуна, Кім Че Уна, Ман Сан Сока та ін., які проводили дослідження суспільств КНДР і РК з точки зору культурного впливу одне на одного та перспектив їх розвитку. Основними джерелами дослідження стали публіцистичні матеріали південнокорейських і зарубіжних видань, а також офіційні документи, підписані на міждержавних зустрічах.

Корейська культура має свої унікальні риси завдяки об'єднанню буддійської і конфуціанської традицій, які сформували культуру поведінки корейців. Незалежно від релігійних поглядів, практично в будь-якій сім'ї можна побачити відбитки традиційних цінностей: повага до старшого, важливість сім'ї як соціального інституту, важливість думки батьків при виборі освіти дитини, в цілому сприйняття вищої освіти як запоруки

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей  
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку                      Формат                      Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк.      Зам №                      Тираж                      прим.      Ціна договірна.